

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์หนังสืออนุสรณ์งานศพที่จัดพิมพ์ในปี พ.ศ. 2521-2530 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะ และ การจัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์งานศพ และวิเคราะห์เนื้อเรื่องที่น่าสนใจ จัดพิมพ์ในหนังสืออนุสรณ์งานศพในด้านขอบเขตเนื้อหา ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องกับผู้ตาย แหล่งที่มาของเรื่อง และผู้เขียน โดยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นดังนี้

1. การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือวิจัย
4. การทดสอบเครื่องมือวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การเสนอผลงานวิจัย

1. การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรที่เป็นหนังสืออนุสรณ์งานศพที่จะนำมาศึกษาไว้ 3 ประการคือ ประการที่ 1 ต้องเป็นหนังสือที่มีส่วนประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน คือต้องมีชีวประวัติที่มีรายละเอียดให้ศึกษาได้ และส่วนที่เป็นเนื้อเรื่องนำมาจัดพิมพ์ไว้ด้วย ประการที่ 2 ต้องมีปีพิมพ์ปรากฏชัดเจนว่าพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2521-2530 และ ประการที่ 3 คือ ต้องมีตัวเล่มอยู่ในห้องสมุดเพื่อสามารถนำมาวิเคราะห์ได้

ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นจากแหล่งที่คาดว่าจะรวบรวมหนังสืออนุสรณ์งานศพ โดยได้กำหนดห้องสมุด 3 กลุ่ม ได้แก่ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพวัดบวรนิเวศวิหาร ซึ่งเป็นห้องสมุดเฉพาะในกลุ่มห้องสมุดวัด หอสมุดแห่งชาติ และ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอีก 24 แห่ง รวมห้องสมุดที่ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ได้รายชื่อหนังสืออนุสรณ์งานศพจากการวิจัยครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 26 แห่ง ดังรายละเอียดการดำเนินงานและผลการสำรวจต่อไปนี้

รายละเอียดของการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการสำรวจเบื้องต้นโดยให้รายละเอียดของแหล่งตามลำดับที่ได้ปฏิบัติจริง วิธีการรวบรวม และจำนวนรายชื่อหนังสือที่รวบรวมได้ดังนี้

ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพวัดบวรนิเวศวิหาร เป็นแหล่งแรกที่ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจ ห้องสมุดแห่งนี้ถือเป็นแหล่งที่ผู้วิจัยได้ข้อมูลหลัก โดยใช้บัตรรายนามผู้วายชนม์เป็นเครื่องมือในการรวบรวม บัตรรายนามผู้วายชนม์นับเป็นบัตรหลัก และทำให้สามารถรวบรวมรายชื่อหนังสือทุกเล่มที่จัดพิมพ์ขึ้นเป็นอนุสรณ์ของบุคคลเดียวกันได้ครบทั้งหมดในกรณีที่มีการแจกหนังสือหลายชื่อ การใช้บัตรชื่อเรื่องทำให้ได้เพียงชื่อเรื่องเดียว การรวบรวมอาจไม่ครบถ้วน หนังสืออนุสรณ์งานศพมีคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด และรวบรวมไว้ในห้องสมุดแห่งนี้มีจำนวน 741 เล่ม

หอสมุดแห่งชาติ เป็นแหล่งที่ผู้วิจัยได้สำรวจรายชื่อหนังสืออนุสรณ์งานศพ โดยให้การค้นจากบัตรรายการ OPAC และการค้นจากบรรณานุกรมแห่งชาติ

การใช้บัตรรายการใช้ทั้งบัตรเรื่องและบัตรชื่อเรื่อง ในการค้นจากบัตรเรื่อง ได้ใช้คำค้นว่า อนุสรณ์งานศพ กับ คำว่า หนังสืออนุสรณ์งานศพ แต่ถ้าค้นจากบัตรชื่อเรื่องใช้คำค้นที่ขึ้นต้นด้วยคำต่อไปนี้ งานฌาปนกิจศพ... งานพระราชทานเพลิงศพ... ที่ระลึก... เนื่องในงาน... เนื่องในวัน...ในงาน... บรรณานุกรม... พิมพ์ใน... หนังสืออนุสรณ์งานศพ... และ อนุสรณ์...

การใช้ OPAC ค้นหัวเรื่อง ชื่อเรื่อง และ คำสำคัญ

การค้นจากบรรณานุกรมแห่งชาติดูจากรายชื่อหนังสืออนุสรณ์งานศพที่อยู่ส่วนท้ายของเล่ม รายชื่อหนังสือที่รวบรวมได้จากหอสมุดแห่งชาติมี 429 เล่ม

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สำรวจรายชื่อหนังสืออนุสรณ์งานศพที่มีในหอสมุดมหาวิทยาลัยโดยการเข้าถึงรายการสาธารณะโดยวิธีออนไลน์ หรือ OPAC โดยใช้คำสำคัญคือ อนุสรณ์งานศพ และมีห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่ต้องสำรวจจำนวนทั้งสิ้น 24 แห่ง ผู้วิจัยได้เริ่มการสำรวจที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานครจำนวน 5 แห่ง ได้แก่

หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ได้รายชื่อหนังสือรวม 716 เล่ม จากการสำรวจห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เหลือทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคจำนวน 19 แห่ง ได้รายชื่อหนังสืออนุสรณ์งานศพที่มีในห้องสมุดเพิ่มเติม จำนวน 406 เล่ม ดังนั้นหนังสืออนุสรณ์งานศพที่รวบรวมได้จากห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้ง 24 แห่ง จึงมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 1,122 เล่ม แต่มีห้องสมุดจำนวน 5 แห่งที่ไม่มีหนังสืออนุสรณ์งานศพ คือ

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

สำนักหอสมุดและบรรณสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

จากการสำรวจรายชื่อหนังสืออนุสรณ์งานศพที่มีในห้องสมุด 26 แห่ง พบว่ามีห้องสมุด 21 แห่งที่รวบรวมหนังสือประเภทนี้ โดยมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 2,292 เล่ม แต่มีห้องสมุด 3 แห่งที่ต้องตัดออกไป เนื่องจากมีรายชื่อซ้ำกับห้องสมุดอื่น ๆ คือ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบรายชื่อทั้งหมดนี้เพื่อคัดรายการที่ซ้ำออกไปจำนวน 948 เล่ม ได้รายชื่อหนังสืออนุสรณ์งานศพที่ต้องสำรวจตัวเลขจริง จำนวน 1,344 เล่ม

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อตรวจสอบรายชื่อหนังสือกับตัวเลข ปรากฏว่าไม่มีหนังสือบนชั้นและไม่สามารถหาตัวเลขได้อีก 106 เล่ม รวมหนังสือที่ต้องตัดออกไป 1,054 เล่ม คงเหลือหนังสือที่เป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ หนังสืออนุสรณ์งานศพจำนวน 1,238 เล่ม ที่มีตัวเลขอยู่ในห้องสมุดรวม 19 แห่ง ดังปรากฏรายละเอียดใน ตาราง ก.

ตาราง ก. จำนวนหนังสืออนุสรณ์งานศพที่มีในท้องสมุด

รายชื่อท้องสมุด	จำนวนทั้งหมด	จำนวนหนังสือ ที่เป็นประชากร
1. ท้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพวัดบวรนิเวศวิหาร	741	519
2. หอสมุดแห่งชาติ	429	176
3. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	275	147
4. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	60	29
5. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	3	-
6. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	30	11
7. มหาวิทยาลัยทักษิณ	13	2
8. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	-	-
9. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	45	23
10. มหาวิทยาลัยนครสวรรค์	17	4
11. มหาวิทยาลัยบูรพา	43	11
12. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	5	3
13. มหาวิทยาลัยมหิดล	20	7
14. มหาวิทยาลัยแม่โจ้	3	1
15. มหาวิทยาลัยรามคำแหง	209	119
16. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	127	55
17. มหาวิทยาลัยศิลปากร ท่าพระ	11	6
18. มหาวิทยาลัยศิลปากร สนามจันทร์	103	96
19. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี	1	-
20. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่	58	10
21. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	94	19
22. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	-	-
23. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	-	-
24. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	-	-
25. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	-	-
26. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	7	-
รวมทั้งสิ้น	2292	1238

3. การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบบันทึกข้อมูล โดยสร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์ ลักษณะ และ การจัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์งานศพ ขอบเขตเนื้อหา ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง กับผู้ตาย แหล่งที่มาของเรื่อง และ ผู้เขียน ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะต่าง ๆ ของหนังสืออนุสรณ์ งานศพ รวมทั้งศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออนุสรณ์งานศพ ทำให้มีแนวทางในการจัดทำแบบบันทึกข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 การสร้างแบบบันทึกข้อมูล ประกอบด้วยรายละเอียด 3 ส่วน ดังนี้

(ดูรายละเอียดภาคผนวก ก.)

ส่วนรายการบรรณานุกรม ประกอบด้วย ชื่อหนังสือ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และ ปีที่พิมพ์

ส่วนที่ 1 ลักษณะของหนังสืออนุสรณ์งานศพและการจัดพิมพ์

1.1 ลักษณะของหนังสือ ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนที่เป็นชีวประวัติ ได้แก่

เพศและอาชีพ การนำเสนอข้อมูลในเล่ม ส่วนประกอบของข้อมูล ลักษณะ การเขียนชีวประวัติ และผู้ที่เขียนคำไว้อาลัย

1.2 การจัดพิมพ์ ประกอบด้วยแหล่งที่พิมพ์ ลักษณะหน้าปก ภาพประกอบ

ในเล่ม ขนาด และ จำนวนหน้า

ส่วนที่ 2 เนื้อเรื่อง ประกอบด้วย ขอบเขตเนื้อหา ความสัมพันธ์ของเรื่องกับผู้ตาย แหล่งที่มาของเรื่อง และผู้เขียน

3.2 การจำแนกรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ของแบบบันทึกมีดังนี้

3.2.1 ชีวประวัติ ในส่วนนี้ได้กำหนดข้อมูลเกี่ยวกับเพศ และ อาชีพของ เจ้าของชีวประวัติ

การแบ่งอาชีพของเจ้าของชีวประวัติได้จำแนกเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ

แหล่งประกอบอาชีพ และลักษณะงานอาชีพ โดยแต่ละส่วนจำแนกเป็นประเด็นย่อย ดังนี้ แหล่งประกอบอาชีพ หมายถึงลักษณะของแหล่งที่ทำงาน มี 4 กลุ่ม คือ

- หน่วยงานราชการ
- หน่วยงานเอกชน

- อาชีพอิสระ (มีกิจการเป็นของตนเอง โดย ไม่ได้รับจ้างใคร)
- และอื่น ๆ (ไม่ได้ประกอบอาชีพ ไม่มีรายได้จากการประกอบอาชีพ)

ลักษณะงานอาชีพ หมายถึงลักษณะงานที่เจ้าของชีวิตประวัติประกอบการเพื่อมีรายได้ แบ่งเป็น 9 กลุ่ม คือ

- วิชาการ ได้แก่ ครู, อาจารย์, นักวิชาการด้านต่าง ๆ, แพทย์, นักสถิติ, นักกฎหมาย, นักประพันธ์, นักหนังสือพิมพ์, นักการเมือง, ศิลปิน, นักกีฬา เป็นต้น
- บริหาร ได้แก่ นักบริหารของหน่วยงานรัฐบาล, ผู้จัดการ, เจ้าหน้าที่บริหารของหน่วยงานรัฐบาล และ เอกชน เป็นต้น
- เสมียน พนักงาน ได้แก่ พนักงาน และ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ
- การค้า ได้แก่ นักธุรกิจ เจ้าของผู้ดำเนินกิจการ, ตัวแทนประกันชีวิต, ประกันภัย, พนักงานขาย เป็นต้น
- บริการ ได้แก่ ผู้ควบคุมดูแลอาคารบ้านเรือน, โรงพยาบาล, โรงแรม, การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เกี่ยวกับ ความเป็นอยู่ประจำวัน, ผู้ปรุงอาหาร, ช่างเสริมสวย, ผู้ให้บริการความปลอดภัย, ตำรวจและนักสืบ, และ ผู้นำเที่ยว เป็นต้น
- กสิกรรม ผู้เลี้ยงสัตว์ ผู้ทำงานป่าไม้ ชาวประมง และพราน
- การผลิต ผู้ใช้อุปกรณ์ การขนส่ง และ คนงาน หรือ กรรมกร ได้แก่ ผู้ทำงานเหมืองแร่, ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับโลหะ, ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับป่าไม้, ช่างปั้น, ช่างทอ, ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า, ช่างทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เป็นต้น
- ผู้รับราชการทหาร
- ผู้ซึ่งมีอาชีพจัดประเภทอาชีพได้ หมายถึง ผู้ไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้เป็นของตนเอง เช่น พระสงฆ์ แม่บ้าน เป็นต้น

การแบ่งกลุ่มนี้แบ่งโดยใช้ลักษณะงานอาชีพตามการจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ (ประเทศไทย) ของ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

3.2.2 ข้อมูลในเล่มและลักษณะการเขียนชีวประวัติ

ข้อมูลในเล่ม จำแนกเป็นชีวประวัติ คำไว้อาลัย และเนื้อเรื่อง และ ชีวประวัติ และเนื้อเรื่อง การจำแนกข้อมูลชีวประวัติจำแนกเป็นการเขียนแบบสั้น และแบบยาว

ผู้เขียนคำไว้อาลัย จำแนกเป็นญาติพี่น้อง บุคคลอื่น (หมายถึงเพื่อน ผู้ใกล้ชิด
 คู่แค้น ผู้ร่วมงาน) และ ทั้งญาติพี่น้องและบุคคลอื่น

3.2.3 เนื้อเรื่องเป็นเนื้อหาของหนังสืออนุสรณ์งานศพโดยจำแนกตาม
 การจัดหมวดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของดิวี่ แบ่งเนื้อหาตามสาขาใหญ่/
 หมวดใหญ่ 10 หมวด และ 10 หมู่ย่อย/ สาขาย่อย ดังนี้

หมวด ความรู้ทั่วไป

หมวด ปรัชญา

หมวด ศาสนา

หมวด สังคมศาสตร์

หมวด ภาษา

หมวด วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

หมวด วิทยาศาสตร์ประยุกต์

หมวด ศิลปะและนันทนาการ

หมวด วรรณคดี

หมวด ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์

4. การทดสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ทดสอบแบบบันทึกข้อมูลที่ได้สร้างขึ้น โดยการเก็บข้อมูลจากหนังสืออนุสรณ์
 งานศพที่จัดพิมพ์ในปี พ.ศ. 2519, 2520, 2531, และ 2532 ที่มีในห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์
 งานศพปีละ 10 เล่ม รวม 40 เล่ม และบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึก และมีส่วนที่ต้องปรับปรุง
 ดังนี้

4.1 ข้อมูลบรรณานุกรม ได้ตัดส่วนที่เป็นผู้แต่งออกไป เนื่องจากพบว่าหนังสืออนุสรณ์
 งานศพไม่มีผู้แต่ง

4.2 ชื่อประวัติ ได้จำแนกข้อมูลด้านอาชีพใหม่ โดยใช้เป็น "แหล่งประกอบอาชีพ"
 และ "ลักษณะงานอาชีพ" แทนการใช้คำว่า "อาชีพ" แต่เพียงอย่างเดียว

4.3 ผู้เขียนคำไว้อาลัย กำหนดใหม่เป็น 3 กลุ่ม คือ ญาติพี่น้อง บุคคลอื่น และ ญาติ
 พี่น้องและบุคคลอื่น แทนตัวเลือกเดิมที่เชื่อว่า ญาติพี่น้อง ผู้ใกล้ชิด และ เพื่อนร่วมงาน

4.4 การจัดพิมพ์ เพิ่มข้อมูลด้านขนาด และ จำนวนหน้า

4.5 เนื้อเรื่อง เพิ่มการกำหนดขอบเขตเนื้อหา จาก "สาขาวิชา" เป็น "สาขาวิชาใหญ่" กับ "สาขาวิชาย่อย" เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ละเอียดมากขึ้น

4.6 แหล่งที่มาของเรื่อง เปลี่ยนจากเดิมที่ใช้ว่า คัดจากต้นฉบับของหอสมุดแห่งชาติ ผลงานของผู้ตายและอื่น ๆ เป็น "บทความในวารสาร บทหนึ่งในหนังสือ คัดจากหนังสือทั้งเล่ม และอื่น ๆ"

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้หลายวิธี มีทั้งที่เดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง การโทรศัพท์สอบถามข้อมูล การรับบริการข้อมูลทางโทรสารและทางไปรษณีย์ และการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) การรวบรวมข้อมูลครอบคลุมทั้งการรวบรวมรายชื่อหนังสืออนุสรณ์งานศพจากห้องสมุดต่าง ๆ ทั้ง 18 แห่ง และการอ่านและศึกษาหนังสือทุกเล่มเพื่อบันทึกข้อมูลในรูปแบบบันทึก โดยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2541 ถึงวันที่ 15 กันยายน 2542 รวมระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 1 ปี 4 เดือน ดังมีรายละเอียดของการรวบรวมข้อมูลดังนี้

5.1 ในการรวบรวมข้อมูลตามรายชื่อหนังสืออนุสรณ์งานศพนั้น ผู้วิจัยได้เดินทางไปด้วยตนเองที่ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพวัดบวรนิเวศวิหาร หอสมุดแห่งชาติ และห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครอีก 5 แห่ง คือ หอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งเป็นระยะแรกของการเก็บข้อมูล นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้โทรศัพท์สอบถามข้อมูลจากห้องสมุดในส่วนภูมิภาคบางแห่ง การขอให้ห้องสมุดจัดส่งรายชื่อหนังสืออนุสรณ์งานศพทางโทรสารในกรณีที่มีรายชื่อน้อย แต่ได้ขอให้จัดส่งทางไปรษณีย์ในกรณีที่มีรายชื่อหนังสือจำนวนมาก

หลังจากการรวบรวมรายชื่อหนังสือจากห้องสมุดต่างๆ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้ครบแล้ว ได้ตรวจสอบและตัดรายชื่อหนังสือที่ซ้ำซ้อน ให้เหลือเฉพาะรายชื่อที่ไม่ซ้ำและเป็นหนังสือที่ต้องนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้เดินทางไปด้วยตนเองตามแหล่งต่างๆ ที่มีหนังสือ

อนุสรณ์งานศพ โดยเริ่มจากห้องสมุดในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลก่อน แล้วจึงเดินทางไปต่างจังหวัด ปัญหาในการเก็บข้อมูลครั้งนี้คือ ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพวัดบวรนิเวศวิหาร เปิดให้บริการเฉพาะวันอาทิตย์ เวลา 13.00-16.00 น. เนื่องจากเป็นห้องสมุดที่ตั้งอยู่ในวัด ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุด ทำให้ผู้วิจัยต้องใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2 การบันทึกข้อมูล ผู้วิจัยได้อ่านและศึกษาหนังสือทุกเล่มตามรายชื่อที่รวบรวมได้ และบันทึกในแบบบันทึกข้อมูล โดยพิจารณาข้อมูลจากส่วนต่าง ๆ ดังนี้

5.2.1 ชื่อหนังสือ ข้อมูลตามที่ปรากฏบนหน้าปก หรือ หน้าปกใน

5.2.2 สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และปีพิมพ์ ข้อมูลตามที่ปรากฏบนหน้าปกใน หรือด้านหลังของหนังสือ ส่วนปีพิมพ์ถ้าไม่ปรากฏจะพิจารณาจากปีที่เจ้าของชีวิตประวัตินเสียชีวิต

5.2.3 เพศและอาชีพของเจ้าของชีวิตประวัติน พิจารณาจากส่วนที่เป็นชีวิตประวัตินของผู้ตาย

5.2.4 ข้อมูลในเล่ม ตามที่ปรากฏในส่วนการนำเสนอชีวิตประวัติน คำไว้อาลัย และ สารบัญค่นเรื่อง

5.2.5 การจัดพิมพ์ แหล่งที่พิมพ์ตามที่ปรากฏบนด้านหลังหน้าปกใน และด้านหลังของหนังสือ ลักษณะหน้าปก ภาพประกอบในเล่ม ขนาด และ จำนวนหน้า บันทึกข้อมูลตามที่ปรากฏ

5.2.6 เนื้อเรื่อง ขอบเขตเนื้อหา ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องกับผู้ตาย แหล่งที่มาของเรื่อง และ ผู้เขียน พิจารณาตามที่ปรากฏ

วิธีการบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูลหนังสืออนุสรณ์งานศพ

บันทึกข้อมูลหนังสือแต่ละเล่มตามรายละเอียดต่าง ๆ ในข้อ 5.2 โดยแบบบันทึกข้อมูล 1 แผ่น ใช้สำหรับหนังสืออนุสรณ์งานศพแต่ละเล่ม สำหรับหนังสือที่ประกอบด้วยเรื่องหลาย ๆ เรื่อง ภายในเล่ม จะบันทึกรายละเอียดของแต่ละเรื่องลงในแบบบันทึกข้อมูลด้านหลัง คือ ชื่อผู้แต่ง.....ชื่อเรื่อง.....จำนวน.....หน้า

6. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลของหนังสืออนุสรณ์งานศพในแบบบันทึกข้อมูล นำมาวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และ หาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

P = ค่าร้อยละ

f = จำนวนข้อมูลในแต่ละประเด็น

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

7. การนำเสนอผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอเป็น 2 ส่วน ดังนี้

7.1 ผลการวิเคราะห์หนังสืออนุสรณ์งานศพจากแบบบันทึกข้อมูล นำเสนอเป็นเชิงพรรณนาประกอบตารางในบทที่ 4 โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่หนึ่ง ลักษณะและการจัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์งานศพ (ตารางที่ 1-14)

ตอนที่สอง ขอบเขตเนื้อหาของเนื้อเรื่องที่น่ามาจัดพิมพ์ ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องกับผู้ตาย แหล่งที่มาของเรื่อง และผู้เขียน (ตารางที่ 15-29)

ตอนที่สาม ข้อมูลด้านจำนวน เพศ แหล่งประกอบอาชีพ และลักษณะงานอาชีพของเจ้าของชีวประวัติในหนังสืออนุสรณ์งานศพ (ตารางที่ 30-33)

7.2 ข้อมูลรายชื่อหนังสืออนุสรณ์งานศพทั้งหมด 1,238 เล่มนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

7.2.1 บรรณานุกรมหนังสืออนุสรณ์งานศพที่จัดพิมพ์ในปี พ.ศ. 2521-2530 พร้อมทั้งระบุแหล่งที่รวบรวม (ภาคผนวก ข.)

7.2.2 วรรณิ์เรื่อง เพื่อค้นเรื่องในหนังสืออนุสรณ์งานศพ พร้อมทั้งระบุลำดับที่ของบรรณานุกรม (ภาคผนวก ค.)

7.2.3 วรรณิ์ชื่อผู้ตาย พร้อมปีเกิดปีตายและระบุลำดับที่ของบรรณานุกรม (ภาคผนวก ง.)

ส่วนการสรุป การอภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ จะปรากฏในบทที่ 5 ต่อไป

อเนิงคำยอของชื่อแหล่งที่สำรวจหนังสืออนุสรณ์งานศพที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

จพ.	หมายถึง	สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มก.	"	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มช.	"	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มจ.	"	กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้
มท.	"	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ
มธ.	"	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มน.	"	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร
มบ.	"	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
म्म.	"	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล
มมส.	"	สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มร.	"	สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มศกท.	"	สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร หอสมุด สาขาวังท่าพระ
มศกส.	"	สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
มศว.	"	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
มส.	"	สำนักวิทยบริการ ฝ่ายหอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
มสธ.	"	สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช
วบ.	"	ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพวัดบวรนิเวศวิหาร
หช.	"	หอสมุดแห่งชาติ